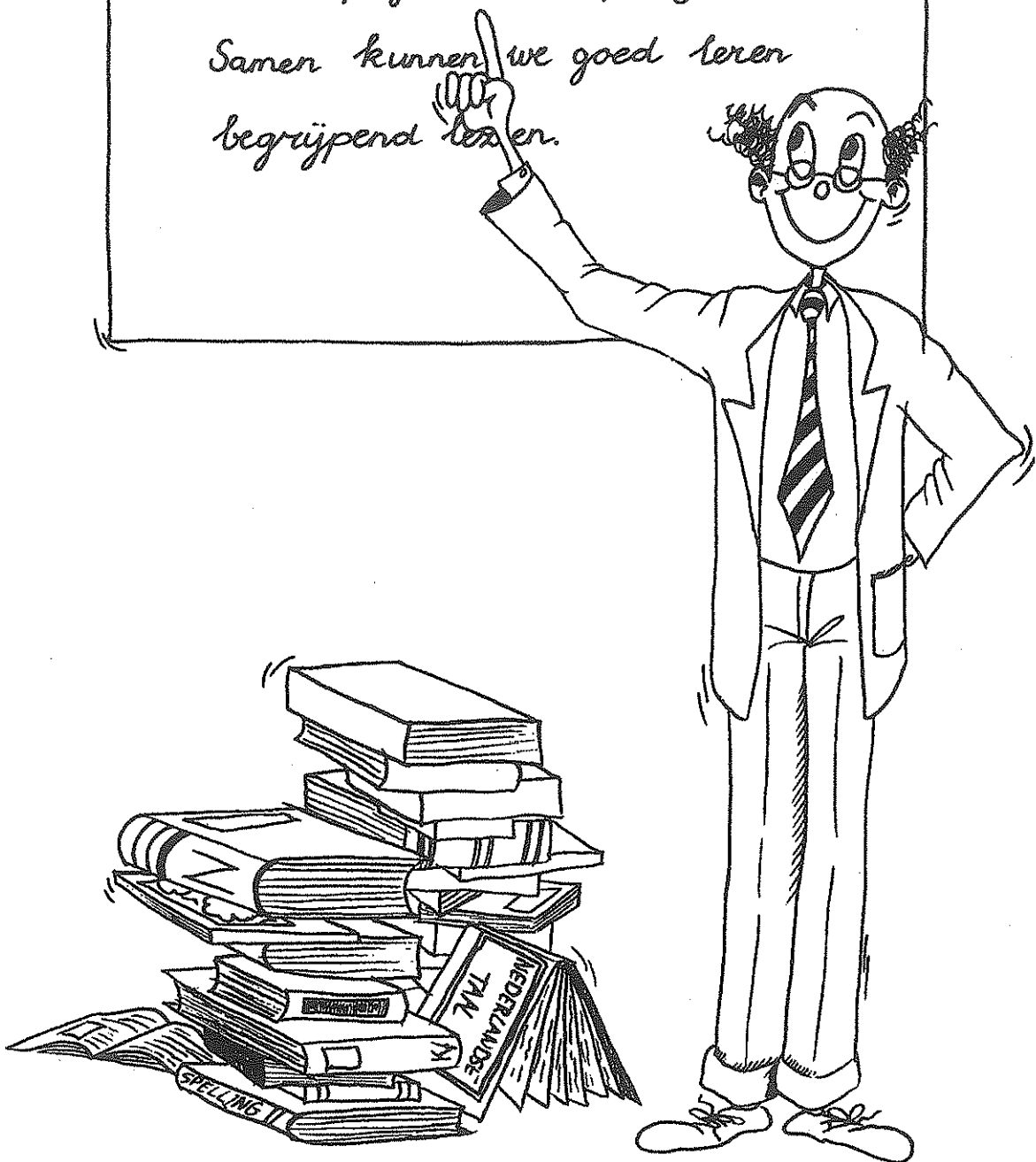

Hoofdstuk 1

**Tekststructuur: alinea's
titel en kopjes**

Hallo, ik ben de meester.
Ik help je in dit programma.
Samen kunnen we goed leren
begrijpend leren.

Les 1

In kleine stukjes leest het beter.

Om teksten goed te kunnen begrijpen moet je een paar dingen over een tekst weten.

Eén zo'n ding is dat je iets weet over de alinea's in een tekst.

In deze eerste les gaan we het hebben over alinea's.

1. De teksten op de volgende bladzijde hoef je NIET te gaan lezen.
Als je één van deze twee teksten zou moeten gaan lezen, welke tekst zou je dan kiezen?

TEKST A of TEKST B?

.....

TEKST A.

Afval in de ruimte.

In de ruimte rondom de aarde komt steeds meer afval.
Dat zijn natuurlijk geen oude kranten of plastic zakken.
Maar oude kunstmanen en delen van gebruikte raketten.
Die oude kunstmanen werken niet meer.
Ook die raketdelen kunnen niet meer gebruikt worden.
Al dat afval in de ruimte levert problemen op.
Soms 'valt' zo'n oude kunstmaan terug naar de aarde.
Het grootste deel van die kunstmaan verdampt dan nog wel in de dampkring,
maar een stuk kan echt op de aarde terecht komen.
Dan is er ook nog het gevaar van botsingen.
Een nieuwe kunstmaan of pas gelanceerde raket kan in botsing komen met zo'n oude kunstmaan of raketdeel.
Kan er aan dit probleem van het ruimte-afval nu iets gedaan worden?
Momenteel wordt wel aan een aantal oplossingen gedacht.
Een enkele keer wordt een kunstmaan uit de ruimte terug gehaald.
Dat gebeurt dan met het ruimteveer.
Het ruimteveer zou je een raketvliegtuig kunnen noemen.
Het ruimteveer wordt afgeschoten met een raket, maar kan terugkeren en landen als een soort vliegtuig.
Het gebruik van een ruimteveer is echter heel duur.
Erg vaak kan het ruimteveer dus niet gebruikt worden.
En ieder jaar komt er ruimte-afval bij.
Wel een paar honderd oude kunstmanen en raketdelen.
Een andere manier is vernietiging van een oude kunstmaan in de ruimte.
In iedere kunstmaan moet dan een explosieve lading worden gestopt.
Als de kunstmaan niet meer werkt, wordt die lading vanaf de aarde tot ontploffing gebracht.
Dat levert echter weer andere problemen op.
Na zo'n ontploffing komen er een heleboel kleine stukjes metaal in de ruimte.
Kleine stukjes metaal kunnen ook lastig zijn als het er heel veel worden.
En denk eens aan een ongeluk, als die explosieve lading te vroeg ontploft!
Een echte oplossing voor het ruimte-afval is er nog niet.

(Sliepen en Plattel, 1992)

TEKST B.

Afval in de ruimte.

In de ruimte rondom de aarde komt steeds meer afval.
Dat zijn natuurlijk geen oude kranten of plastic zakken.
Maar oude kunstmanen en delen van gebruikte raketten.
Die oude kunstmanen werken niet meer.
Ook die raketdelen kunnen niet meer gebruikt worden.

Al dat afval in de ruimte levert problemen op.
Soms 'valt' zo'n oude kunstmaan terug naar de aarde.
Het grootste deel van die kunstmaan verdampt dan nog wel in de dampkring,
maar een stuk kan echt op de aarde terecht komen.
Dan is er ook nog het gevaar van botsingen.
Een nieuwe kunstmaan of pas gelanceerde raket kan in botsing komen met zo'n oude kunstmaan of raketdeel.

Kan er aan dit probleem van het ruimte-afval nu iets gedaan worden?
Momenteel wordt wel aan een aantal oplossingen gedacht.
Een enkele keer wordt een kunstmaan uit de ruimte terug gehaald.
Dat gebeurt dan met het ruimteveer.
Het ruimteveer zou je een raketvliegtuig kunnen noemen.
Het ruimteveer wordt afgeschoten met een raket, maar kan terugkeren en landen als een soort vliegtuig.
Het gebruik van een ruimteveer is echter heel duur.
Erg vaak kan het ruimteveer dus niet gebruikt worden.
En ieder jaar komt er ruimte-afval bij.
Wel een paar honderd oude kunstmanen en raketdelen.

Een andere manier is vernietiging van een oude kunstmaan in de ruimte.
In iedere kunstmaan moet dan een explosieve lading worden gestopt.
Als de kunstmaan niet meer werkt, wordt die lading vanaf de aarde tot ontploffing gebracht.
Dat levert echter weer andere problemen op.
Na zo'n ontploffing komen er een heleboel kleine stukjes metaal in de ruimte.
Kleine stukjes metaal kunnen ook lastig zijn als het er heel veel worden.
En denk eens aan een ongeluk, als die explosieve lading te vroeg ontploft!
Een echte oplossing voor het ruimte-afval is er nog niet.

(Sliepen en Plattel, 1992)

Veel mensen kiezen TEKST B, omdat die tekst in stukjes is verdeeld.

Dat vinden veel mensen prettiger lezen.

TEKST B heeft 4 stukjes tekst.

Zo'n stukje tekst heet een *alineea*.

Op de volgende bladzijde hebben we in TEKST B de alineea's in blokken gezet.

Je ziet vier blokken, dat zijn de vier alineea's.

2. Wat is de laatste zin van de tweede alineea?

.....

3. Wat is de eerste zin van de vierde alineea?

.....

TEKST B.

Afval in de ruimte.

In de ruimte rondom de aarde komt steeds meer afval.
Dat zijn natuurlijk geen oude kranten of plastic zakken.
Maar oude kunstmanen en delen van gebruikte raketten.
Die oude kunstmanen werken niet meer.
Ook die raketdelen kunnen niet meer gebruikt worden.

Al dat afval in de ruimte levert problemen op.
Soms 'valt' zo'n oude kunstmaan terug naar de aarde.
Het grootste deel van die kunstmaan verdampt dan nog wel in de dampkring,
maar een stuk kan echt op de aarde terechtkomen.
Dan is er ook nog het gevaar van botsingen.
Een nieuwe kunstmaan of pas gelanceerde raket kan in botsing komen met zo'n oude kunstmaan of raketdeel.

Kan er aan dit probleem van het ruimte-afval nu iets gedaan worden?
Momenteel wordt wel aan een aantal oplossingen gedacht.
Een enkele keer wordt een kunstmaan uit de ruimte terug gehaald.
Dat gebeurt dan met het ruimteveer.
Het ruimteveer zou je een raketvliegtuig kunnen noemen.
Het ruimteveer wordt afgeschoten met een raket, maar kan terugkeren en landen als een soort vliegtuig.
Het gebruik van een ruimteveer is echter heel duur.
Erg vaak kan het ruimteveer dus niet gebruikt worden.
En ieder jaar komt er ruimte-afval bij.
Wel een paar honderd oude kunstmanen en raketdelen.

Een andere manier is vernietiging van een oude kunstmaan in de ruimte.
In iedere kunstmaan moet dan een explosieve lading worden gestopt.
Als de kunstmaan niet meer werkt, wordt die lading vanaf de aarde tot ontploffing gebracht.
Dat levert echter weer andere problemen op.
Na zo'n ontploffing komen er een heleboel kleine stukjes metaal in de ruimte.
Kleine stukjes metaal kunnen ook lastig zijn als het er heel veel worden.
En denk eens aan een ongeluk, als die explosieve lading te vroeg ontploft!
Een echte oplossing voor het ruimte-afval is er nog niet.

(Sliepen en Plattel, 1992)

4. Als je een tekst ziet kun je al gelijk zien hoeveel alinea's een tekst heeft. De volgende tekst bestaat alleen maar uit x-jes. Hoeveel alinea's zie je? Je moet dus de stukjes tekst tellen.
De titel is geen alinea.

Xxx xxxxx.

Xxxx xxxxxx xx xxxx xxxxxx xxxx xxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxx xx xxxx xxxxxxxx. Xxxx xxx
xxxxxxxx xxxxxxxxxxx xxxxxx xxxxxxxx xx xxxx xxxxxxx. Xxxxx xxx xxxxxxx xx xxxx.

XXXXXXXXXXXX xxxxxxx xx xxxxxxxxxxx xxxx xxx. XXXXXXX xx xxxxxx xxxx xx xxxxxx xxxxxxx xxxxx xx xxx
xxxxx. Xx xxx xxxxxx xxx xxx xxxxxx xx. XXXXXXX xxxxxx xxxx xx xxxxxxxxxxx xxx.

Xxxx xxx xxxxxxx xxx xxxxxxx xxxxxxx xxx. XXXxxx xx xxxxxxxxxxx xx xxx xxx xx xxxxxxx xxxxx xx xxxxxxx. Xxxx
xxxx xxxxxx xxxxxxx xxx xxxxxx xxxxxx xxxx xx. XXXxxxx xxxxxx xxxxx xxx x xxx xxxxxx xxxxxxx xxx.
Xxxx xxxxxx xxxxxxx xxxxxxx xxx xxx xxxxxxx xxx.

Deze kruisjesteekst heeft alinea's.

Er zijn veel verschillende manieren om een tekst in alinea's op te delen. Hieronder staat TEKST B nog een keer. Hij is weer in vier alinea's verdeeld. Zie je het verschil?

Afval in de ruimte.

In de ruimte rondom de aarde komt steeds meer afval. Dat zijn natuurlijk geen oude kranten of plastic zakken. Maar oude kunstmanen en delen van gebruikte raketten. Die oude kunstmanen werken niet meer. Ook die raketdelen kunnen niet meer gebruikt worden.

Al dat afval in de ruimte levert problemen op. Soms 'valt' zo'n oude kunstmaan terug naar de aarde. Het grootste deel van die kunstmaan verdampt dan nog wel in de dampkring, maar een stuk kan echt op de aarde terecht komen. Dan is er ook nog het gevaar van botsingen. Een nieuwe kunstmaan of pas gelanceerde raket kan in botsing komen met zo'n oude kunstmaan of raketdeel.

Kan er aan dit probleem van het ruimte-afval nu iets gedaan worden? Momenteel wordt wel aan een aantal oplossingen gedacht. Een enkele keer wordt een kunstmaan uit de ruimte terug gehaald. Dat gebeurt dan met het ruimteveer. Het ruimteveer zou je een raketvliegtuig kunnen noemen. Het ruimteveer wordt afgeschoten met een raket, maar kan terugkeren en landen als een soort vliegtuig. Het gebruik van een ruimteveer is echter heel duur. Erg vaak kan het ruimteveer dus niet gebruikt worden. En ieder jaar komt er ruimte-afval bij. Wel een paar honderd oude kunstmanen en raketdelen.

Een andere manier is vernietiging van een oude kunstmaan in de ruimte. In iedere kunstmaan moet dan een explosieve lading worden gestopt. Als de kunstmaan niet meer werkt, wordt die lading vanaf de aarde tot ontploffing gebracht. Dat levert echter weer andere problemen op. Na zo'n ontploffing komen er een heleboel kleine stukjes metaal in de ruimte. Kleine stukjes metaal kunnen ook lastig zijn als het er heel veel worden. En denk eens aan een ongeluk, als die explosieve lading te vroeg ontploft! Een echte oplossing voor het ruimte-afval is er nog niet.

(Sliepen en Plattel, 1997)

5. Hoeveel alinea's zie je bij de volgende kruisjestekst?
Kijk weer naar de stukjes tekst.

Xxx xxxxx.

Xxxx xxxxxx xx xxxx xxxxx xxxx xxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxx xx xxxx xxxxxxxx.
Xxxx xxx xxxxxxxx xxxxxxxx xxxxx xxxxxxxx xx xxxx xxxxxxx. Xxxxx xxx xxxxxxx xx xxxx.
XXXXXXXXXXXX xxxxxxx xx xxxxxxxxxxx xxxxx xxx. XXXXXXX xx xxxxx xxxxx xx xxxxx xxxxxxx xxxxx xx
xxx xxxxx. Xx xxx xxxxx xxx xxx xxxxx xx. XXXXXX xxx xxxxx xx xxxxxxxxxxx xx.
Xxxx xxx xxxxxxx xxx xxxxxxx xxxxxxx xxx. XXXxx xxxxxxx xx xxxxx xxxxx xxxxx xxxxxxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxx xxxxxxxx xx xxxx xxxxxxx. XXXx xxx xxxxxxx xxxxxxxxxxx xxxxx xxxxxxx xx xxxx
xxxxxx. XXXxx xxx xxxxxxx xx xxxx.
XXXXXXXXXXXX xxxxxxx xx xxxxxxxxxxx xxxxx xxx. XXXXXXX xx xxxxx xxxxx xx xxxxx xxxxxxx xxxxx xx
xxx xxxxx. Xx xxx xxxxx xxx xxx xxxxx xx. XXXXXX xxx xxxxx xx xxxxxxxxxxx xx.
Xxxx xxx xxxxxxx xxx xxxxxxx xxxxxxx xxx. XXXxx xx xxxxxxx xx xxx xxx xx xxxxxxx xxxxx xx
xxxxxx. XXXx xxx xxxxx xxxxxxx xxx xxxxx xxxxx xxxxx xx. XXXXXXX xxx xxxxx xxxxx x xxx
xxxx xxxxx xxxxxxx xxx. XXXx xxx xxxxxxx xxxxxxx xxx xxx xxxxxxx xxx.
XXXXxx xx xxxxxxxx xx xxx xxx xx xxxxxxx xxxxx xx xxxxxxx. XXXx xxx xxxxxxx xxxxxxx xxx xxxxx
xxxxxx xxxxx xx. XXXXXXX xxx xxxxx xxxxx xxx xxx xxx xxxxx xxxxxxx xxx. XXXx xxx xxxxxxx
xxxxxxxx xxx xxx xxxxxxx xxx. XXXxx xxx xxx xxxxxxxxxxx xxxxxxx xxxxx xxx.

Deze kruisjestekst heeft alinea's.

6. Hieronder staan nog een paar kruisjesteksten.
Hoeveel alinea's heeft elke kruisjestekst?

Xxx xxxx xx xxx.

XXXXXXXX xx xx xxxx xxx. XXXx xxxxx xx xxxxxxx xxxxx xxx xx. Xxx xxx xxx xxx xxxxxxx xxx,
xxxx xxx xxx xxx xxxxxxx xxx xxxxxxx xxx. Xx xxxxx xxx xxx xxxxx. XXXxx xxx xxxxx xxxxx xxx
xxx. XXXxxxx xxxxxxx xxx xxxxx xxx xxxxxxxxxxx xxx.

XXXXXXXX xx xxxx xxx xxx xxxxxxxx xxx xx xxxxx xxx xxx xxxxxxx, xx xx xxxx xxx xxx xxxxx
xxx. XXXx xxx xxxxx xx xxx xx. Xxx xxxxx xxx xxxxx xxx xxx xxxxx. XXXxxxx xxx xxxxx xxxxx.

XXXXxx xxx xxx xxxxxxx xxx xx. XXXx xxx xxxxxxx xxxxx xx xx xx xxxxx xx. XXXxxxx xxxxx xxxxx x
xxxx xxx xx xxxxxxx xxxxx. XXXxxxx xxx xxx xxxxx xxxxxxxxx. Xxx xx xxxxxxx xxxxx xxxxx xxx
xxxxxxxx xx xxxxx xxxxx. XXXxx xxx xxxxx xx.

Deze kruisjestekst heeft alinea's.

Xxxx xxxxxxxx xxx xx xxxxxx.

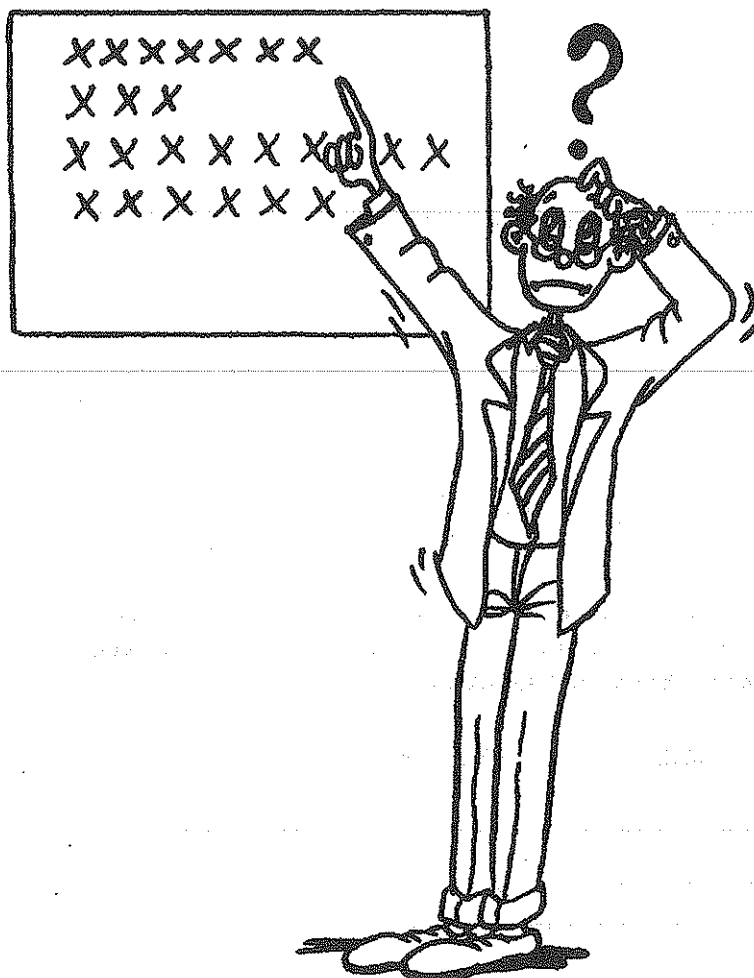
Xxx xxxxxxxxxxx xxxxxxx xx xxxxx xxxxxxx xxx xxx xx. Xxxx xxx xxx xxxxx xx xxxxx xx.
Xxxxx xxxxxxxxxxx xxx xxxxxxx xxxxxxx xx xxx xxx xxxxxxxxxxxxxxx xxx xxx xxxxxxx xxx
xxxx xxx. Xxxxxxx xxx xxxxxx xxx xxx xxx xxxxxx Xxxx xxx xxxxxxx x xxx xxxxxx xxx xxx.
Xxxx xxx xx xxxxxxx xxx xxx xxx.

Xxxx xxxxx xxx xxxxx xx. Xxxx xxxxxxxxxx xxx xxxxxxxxxx xxxxx xxx xx. Xxxxxxx xxx xx xx xxxxx
xxx x xxxxxxxxxx xxx xx xxxxxx xx. Xxxxx xxx xxx xxxxxxx xxx xxxxxxx xxx xxx xxx. Xxxx xxx
xxxx xxxxx xxx xxx xxxxx. Xxxxx xxx xxx xxxxxxx xxxxxxx xxxxxxx xxxxx. Xxxx xxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxx xxxxx xxx xxxxx xxxxx xxxxx.

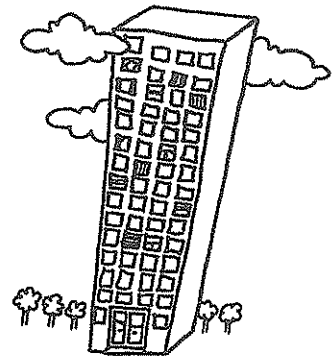
Xxxxx xxxxxxxxxx xxx xxxxxxxxxx xxxxx xx. Xxxxxxx xxx xxxxxxxxxx xxxxxxx xxxxx Xxxx xxxxx xxxxx
xx xxx xxxxxxx xxxxxxx xxx xx xx xxx. Xxx xx xxx xxx xxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxx. Xxx xxx xxxxxxx
xxxx xxxxx. Xxxx xxx xxx x xxxxxxxxxxxxxx. Xxxx xxxxx xxx xxxxx xxxxx xxxxx xxx xx xx. Xxxx
xxx xxxxxxxxxx xxx xxxxxxxxxxxxxxx. Xxxx xxx xxxxxxx.

Xxx xxxxx xxx xxxxxx. Xxxx xxxxx xxx xxxxxxx xxx. Xxx xxx xxxxxxx xxx xxx xxxxxxx xx
xxxxxx. Xxxxx xx xxx xxxxx x xxxxxx xxxxx xxxxx xx xxx xxxxxxx xx xxxxx. Xxxx xxxxxxx xxx
xxxxxxxx xxx xxx xxxxx xxxxxxx. Xxxxxxxx xxx xxxxxxx xxx xxx.

Deze kruisjestekst heeft alinea's.

7. Hoeveel alinea's hebben de volgende twee teksten?

In de lift.

Heel lang geleden had je alleen maar huizen met één verdieping. Later kreeg je huizen met een tweede verdieping boven op de eerste. Je kon boven komen met een trap. Dat zie je nu nog in de meeste woonhuizen. Maar je hebt tegenwoordig ook gebouwen met veel meer verdiepingen. Denk maar aan flats, kantoren en wolkenkrabbers.

Stel je voor dat je in een flat met tien verdiepingen de trap moest nemen om helemaal boven te komen. Dat zou natuurlijk erg lastig zijn, vooral als je een zware tas met boodschappen bij je hebt! Gelukkig bestaan er liften, zodat je naar boven kunt zonder zelf te lopen. Met één druk op de knop kom je op de verdieping waar je wezen moet en je hoeft nooit met spullen te sjouwen!

Een lift wordt door hele sterke stalen kabels gedragen terwijl hij langs geleidingsrails in de liftschacht op en neer gaat. Een gewicht aan de andere uiteinden van de kabels zorgt ervoor dat de lift niet zomaar naar beneden kan vallen, maar heel rustig omhoog of naar beneden gaat.

De lift kan trouwens nooit zomaar naar beneden storten. Zelfs als de kabels zouden breken, zorgt een speciale beveiliging ervoor dat de lift vast komt te zitten in de schacht. De brandweer kan de mensen die op dat moment in de lift zitten wel weer veilig op de grond krijgen. Zonder deze beveiliging zou het natuurlijk veel te gevaarlijk zijn om een lift in een hoge flat te bouwen. Dan zou je toch helemaal met de trap naar boven moeten. Of zouden ze dan gewoon nooit wolkenkrabbers gebouwd hebben?

Deze tekst heeft alinea's.

Dat loopt op rolletjes.

“Dat loopt op rolletjes” zeggen de mensen als iets erg goed en gemakkelijk gaat. In de vorige tekst heb je kunnen lezen over de lift. Maar er zijn nog meer manieren om gemakkelijk op een hogere verdieping te komen. Een daarvan is de roltrap. En van de roltrap kun je zeker zeggen dat hij op rolletjes loopt.

De treden van een roltrap zitten aan elkaar vast. Aan de onderkant hebben ze rolletjes. Die rollen over een rail. Het ziet er ongeveer net zo uit als de rupsbanden van een tank (spreek uit: tenk). Aan de onderkant van de roltrap rollen de treden dus gewoon door!

In een hoge flat zie je meestal geen roltrap. Dat is onhandig, omdat je dan toch nog veel moet lopen. Daarom is er in een flat meestal een lift. Het nadeel van een lift is, dat je er vaak op moet wachten. In grote winkels wordt de roltrap wel veel gebruikt. Je hoeft er nooit op te wachten, want je stapt gewoon op de trap. En er is nog een reden. Je moet namelijk de hele winkel door om boven te komen. En wie weet zie je onderweg wel iets moois dat je zou willen kopen. Zo loopt niet alleen de roltrap, maar ook de winkel op rolletjes!

Deze tekst heeft alinea's.

Les 2

Het hoort allemaal bij elkaar.

In de vorige les hebben we gezien dat een tekst vaak in stukjes is verdeeld.

Die stukjes noemen we de alinea's.

In elke alinea vind je een paar zinnen.

Die zinnen horen bij elkaar.

Een alinea is niet zomaar een stukje tekst.

Een alinea is een stuk tekst met zinnen, die bij elkaar horen.

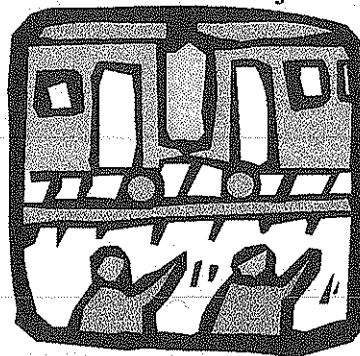
Lees de volgende tekst maar eens en maak de vragen:

Schoolreisje.

Vorige week is onze klas op schoolreis geweest. Het was hartstikke leuk. De meester vroeg of we een verhaal voor de schoolkrant wilden schrijven. Dat heb ik gedaan. Hieronder kun je lezen hoe het geworden is. Ik hoop heel erg dat het in de schoolkrant komt.

De reis.

Meestal gaan we met de bus op schoolreis, maar dit jaar ging het anders. We zijn met de trein geweest. Dat was erg leuk. We moesten twee keer overstappen. De meester was toen heel erg bang dat er iemand kwijt zou raken. Maar alles ging goed. Het leukste van de trein vond ik dat je achteruit kunt rijden terwijl je toch vooruit gaat!

Madurodam en het strand.

Onze eerste bestemming was Madurodam. Dat is een park waar allerlei gebouwen uit Nederland in het klein nagebouwd zijn. Ik was veel groter dan de kerktoren en op de snelweg reden speelgoedauto's. We kregen van de meester allemaal vijf dubbeltjes. Die kon je bij sommige gebouwen in een automaat doen. Dan ging er van alles bewegen. In de winkel bij Madurodam heb ik een sleutelhanger gekocht.

Toen we allemaal uitgekeken waren in Madurodam, zijn we met de tram (spreek uit: trem) naar het strand gegaan. Dat was maar een klein stukje rijden. Op het strand hebben we een lange wandeling gemaakt. Gelukkig was het erg lekker weer. Bijna iedereen deed zijn schoenen uit. Zo konden we lekker met onze blote voeten door het water lopen.

Na een tijdje mochten we even spelen op het strand. "Zorg er voor dat je niet nat wordt..." riep de meester nog. Maar wij renden natuurlijk allemaal het water in. Iedereen had natte kleren! Die hebben we toen te drogen gehangen. Gelukkig scheen het zonnetje lekker en was alles weer droog toen we naar huis gingen.

1. Wat is de titel van deze tekst?

.....

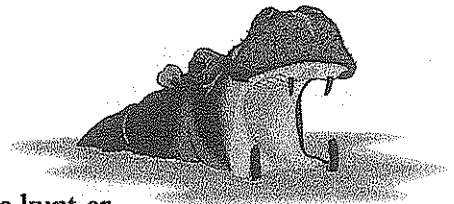
2. Deze tekst heeft twee kopjes. Wat zijn de twee kopjes van deze tekst?

.....

.....

Lees de volgende tekst eens:

Beestenboel.

Iedereen weet dat je in een dierentuin dieren kunt vinden. Veel mensen vinden het erg leuk om in een dierentuin te gaan kijken. Je kunt er namelijk dieren zien, die in verre landen leven. Als er geen dierentuinen waren, zou je op reis moeten om die dieren te zien.

Toch zijn niet alle mensen blij met de dierentuinen. Zij vinden het erg zielig dat de dieren worden opgesloten in een hok. Bovendien is het in Nederland eigenlijk te koud voor een leeuw en te warm voor de ijsbeer. Die dieren horen hier niet. En veel dieren voelen zich volgens deze mensen niet gelukkig in een hok. Daarom krijgen ze bijvoorbeeld bijna nooit jongen. Dit zijn dus een aantal redenen waarom sommige mensen beslist niet naar de dierentuin gaan.

Andere mensen beweren juist dat het heel goed is voor de dieren dat er dierentuinen zijn. In de dierentuin leven namelijk veel bedreigde dieren. Die zitten veilig in hun hok. Niemand kan hen kwaad doen, want ze worden goed verzorgd en bewaakt. Bovendien krijgen deze dieren soms toch jongen. Deze jongen kunnen dan weer terug gezet worden in de natuur. Of de mensen hopen dat de jongen als ze groot zijn ook weer jongen krijgen. Zo zorgt men er voor dat de dieren niet uitsterven. Een dierentuin is dus juist heel goed, zeggen deze mensen.

3. Uit hoeveel alinea's bestaat deze tekst?

.....

Boven deze tekst staat een titel (Beestenboel).

*De titel zegt waar de tekst over gaat.
Elke alinea heeft iets met de titel te maken.
Soms geeft de schrijver de alinea's ook een titel.
Dat heten dan kopjes.*

Maak de volgende vragen.

Zet een rondje om het goede antwoord.

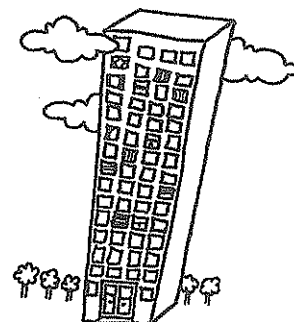
4. Welk kopje zou jij kiezen voor alinea 1?
- a. Veel mensen vinden de dierentuin leuk.
 - b. De dierentuin is niet leuk.
5. Welk kopje zou jij kiezen voor alinea 2?
- a. Sommige mensen vinden de dierentuin zielig.
 - b. In de dierentuin is het heel gezellig.
6. Bedenk nu zelf een kopje voor alinea 3:

.....

Lees het volgende verhaal:

In de lift.

Heel lang geleden had je alleen maar huizen met één verdieping. Later kreeg je huizen met een tweede verdieping boven op de eerste. Je kon boven komen met een trap. Dat zie je nu nog in de meeste woonhuizen. Maar je hebt tegenwoordig ook gebouwen met veel meer verdiepingen. Denk maar aan flats, kantoren en wolkenkrabbers.

Stel je voor dat je in een flat met tien verdiepingen de trap moest nemen om helemaal boven te komen. Dat zou natuurlijk erg lastig zijn, vooral als je een zware tas met boodschappen bij je hebt! Gelukkig bestaan er liften, zodat je naar boven kunt zonder zelf te lopen. Met één druk op de knop kom je op de verdieping waar je wezen moet en je hoeft nooit met spullen te sjouwen!

Een lift wordt door hele sterke stalen kabels gedragen terwijl hij langs geleidingsrails in de liftschacht op en neer gaat. Een gewicht aan de andere uiteinden van de kabels zorgt ervoor dat de lift niet zomaar naar beneden kan vallen, maar heel rustig omhoog of naar beneden gaat.

De lift kan trouwens nooit zomaar naar beneden storten. Zelfs als de kabels zouden breken, zorgt een speciale beveiliging ervoor dat de lift vast komt te zitten in de schacht. De brandweer kan de mensen die op dat moment in de lift zitten wel weer veilig op de grond krijgen. Zonder deze beveiliging zou het natuurlijk veel te gevaarlijk zijn om een lift in een hoge flat te bouwen. Dan zou je toch helemaal met de trap naar boven moeten. Of zouden ze dan gewoon nooit wolkenkrabbers gebouwd hebben?

Je krijgt nu vier kopjes, voor elke alinea één. Lees maar goed en kies het kopje dat het beste past.

7. Welk kopje past het beste bij welke alinea?

- a. De lift is beveiligd.
- b. Maar één verdieping.
- c. Hele sterke kabels.
- d. Met de lift kom je makkelijk omhoog.

Bij de eerste alinea hoort kopje

Bij de tweede alinea hoort kopje

Bij de derde alinea hoort kopje

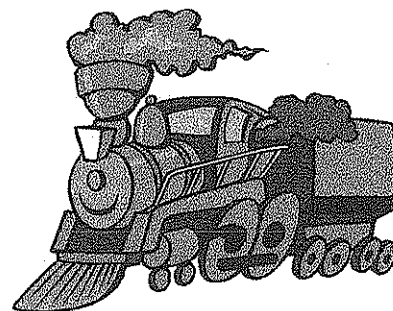
Bij de vierde alinea hoort kopje

Les 3

Nog eens oefenen.

We gaan nu herhalen wat je tot nu toe geleerd hebt. Lees de volgende tekst goed door, daarna mag je de vragen maken.

Een treintje ging uit rijden.

- 1 Jij bent vast wel eens met de trein op reis geweest!
- 2 Waar ging je toen naar toe.
- 3 Misschien wel naar je Oma in Maastricht.
- 4 Of was het naar de dierentuin in Amsterdam?
- 5 Met de trein kun je bijna overal komen.
- 6 En het reist erg prettig, want je hoeft er zelf niets voor te doen.
- 7 Ongeveer honderdvijftig jaar geleden werd de eerste trein in gebruik genomen.
- 8 De meeste mensen vonden dit de belangrijkste uitvinding ooit.
- 9 Er konden ineens heel veel mensen tegelijk over land vervoerd worden.
- 10 En dat was nog niet alles, het ging nog vrij snel ook!
- 11 Wist je dat de spoorwegen al veel langer bestaan dan treinen?
- 12 Vierduizend jaar geleden gebruikten mensen al karretjes die ze over een soort rails duwden.
- 13 Maar dat waren natuurlijk geen treinen.
- 14 De eerste echte trein was een stoomtrein.
- 15 Met zo'n trein reed je aan het eind van de vorige eeuw al ongeveer 160 kilometer per uur.
- 16 Weet je wie er niet zo blij waren met de komst van de trein?
- 17 De boeren!
- 18 Zij waren erg bang dat hun koeien zouden schrikken van die grote ijzeren gevaarten.
- 19 "Misschien gaan ze van schrik wel zure melk geven" zeiden de boeren.
- 20 Nu vraag je je natuurlijk af: "Gebeurde dat ook?"
- 21 Nee hoor, de koeien vinden het tot op vandaag de dag geen probleem dat er treinen rijden.
- 22 En tegenwoordig gaan de meeste boeren ook rustig met de trein.
- 23 De stoomtrein kon dus wel 160 kilometer per uur gaan!
- 24 Dat is al erg snel!
- 25 Maar er zijn nu treinen die wel twee keer zo hard gaan.
- 26 Kun jij uitrekenen hoe hard die treinen rijden?
- 27 Juist, meer dan 300 kilometer per uur!
- 28 Zo'n trein rijdt in Frankrijk.
- 29 De Fransen noemen hem de TGV (spreek uit Tee Zjee Vee).
- 30 Met zo'n trein cros je in een paar uur van de ene kant naar de andere kant van Frankrijk!

1. Wat is de titel van dit verhaal?

.....

2. Hoeveel alinea's heeft deze tekst?

.....

3. In de eerste alinea is een vraagteken weggelaten. In welke zin is dat?

.....

4. Wat vind jij een andere goede titel voor deze tekst?
Zet maar een rondje om de titel die jij gekozen hebt.
Je mag kiezen uit:

- a. Met de trein.
- b. Naar Maastricht.

5. Je krijgt nu drie kopjes.
Welk kopje past het beste bij alinea 2?
Zet maar een rondje om het goede antwoord.

- a. Vervoeren.
- b. De eerste trein.
- c. Honderdvijftig jaar geleden.

